

PASTÝŘSKÝ LIST OTCE BISKUPA VOJTĚCHA „CESTOU SVĚTLA“

Milé sestry, milí bratři,

tento list jsem začal připravovat ještě před vypuknutím pandemie COVID-19 a přál jsem si vás v něm pozdravit na začátku velikonoční doby a povzbudit k radostnému a důvěrnému životu ve vzájemném společenství s Kristem, vítězem nad smrtí a zlem i v našem životě. Mezitím se udály věci, které si vynutily mnohé zásadní změny v prožívání každodenních zvyklostí. Jak budou tyto změny trvalé a jestli se vše po čase vrátí k původnímu stavu, ví jen Bůh. Je však pravděpodobné, že mnoho věcí bude zcela jiných. Doba, která čeká před námi, přinese jedinečnou příležitost a možnost – vše otevřít Duchu Svatému. To bude náš úkol, na který se máme prožítím těchto Velikonoc připravit.

Po letošní zvláštní postní době a neobvykle prožívaných velikonočních svátcích, kdy jsme zůstali ve svých domovech spojeni pouze prostřednictvím sdělovacích prostředků, si možná více než kdy předtím klademe podstatnější otázky o hodnotě a smyslu našeho života a o tom, co je v něm důležité.

Co je důležité v této době?

Co bude důležité za měsíc, za rok...?

Co nás jednou čeká po smrti, až odevzdáme do Božích rukou všechno, co jsme zde vykonali, ať už dobrého či špatného?

Co jsme předali našim blízkým?

Jak budou pokračovat vztahy, které jsme se snažili vybudovat?

Podobné otázky mohou vést věřícího člověka ke dvěma současným a správným postojům: k prosbám o odpuštění, a také k díkům.

Velikonoce, jako největší křesťanské svátky, jsou velkým rozhraním. Na jedné straně utrpení, ponížení, prohra a smrt, na druhé straně radost vítězství, sláva a život. Ale týká se toto rozhraní i nás? V souvislosti se vzkříšením Pána Ježíše nás může napadat: Je to vůbec možné? Dá se zmrtvýchvstání nějak pochopit? Podobně jako třeba jeho narození nebo smrt na kříži? S tím máme každý nějakou zkušenost a dokážeme si to představit. Ale jak si představit zmrtvýchvstání? Vždyť to není přirozená zkušenost žádného z nás, a navíc nikdo z lidí nebyl bezprostředním svědkem vzkříšení.

Zde je třeba vycházet z toho, že Ježíšovo zmrtvýchvstání je sice událostí našich dějin, která se stala v konkrétním čase a na konkrétním místě, ale určitým způsobem právě tyto dějiny převyšuje. Svědectví Nového zákona nepodávají zprávu o samotné události, ale o setkáních a rozhovorech, které naprosto zřetelně vyplývají a odkazují na zmrtvýchvstání jako na událost, k níž muselo dojít. Apoštolové Petr a Jan říkají před veleradou: „Je přece nemožné, abychom nemluvili o tom, co jsme viděli a slyšeli.“ (Sk 4,20) A tak je slovo „zmrtvýchvstání“ v biblické řeči vyjádřením něčeho, co uniká naší zkušenosti. Z toho pramení i námitky a pochybnosti. Některé vyvrací už Písmo, ale existují i další.

Nebyla Ježíšova smrt jen zdánlivá?

Bylo by to vůbec možné po takovém mučení, jak je popisuje Písmo? Po evidentním probodění srdce římským vojákem, po jistotě všech, kdo stáli okolo?

Faktem je, že všichni, a to nejen pod křížem, ale i ti, kteří umučené tělo připravovali k pohřbu, byli zcela přesvědčeni o Ježíšově smrti. Proto lze s jistotou tvrdit, že jeho smrt byla skutečná.

Pochybnost další: Nemohli být učedníci obětí sebeklamu vycházejícího z jejich víry a fantazie? Není to tak, že zmrtvýchvstání má původ ve víře učedníků, že nešlo o historickou událost, ale o jejich subjektivní zážitek a jejich fantazii? Pravdivě řečeno, oni něčeho takového ani nebyli schopni. V tomto případě je dobré mít na paměti, že sami apoštolové se po ukřižování ve strachu o svůj život skrývali. Neočekávali zmrtvýchvstání, a stejně tak ani neočekávali smrt svého Pána, protože nerozuměli Písmu. (Lk 24, 25) Oni uvěřili, protože se opět setkali s živým Kristem. Jejich víra byla založena na zcela reálné události těchto setkání. Vždyť ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Ježíš „byl viděn“. Nebo se také používá termín „zjevil se“ – a to nejen Petrovi, apoštolům, ženám, ale i mnoha dalším lidem. Víra ve zmrtvýchvstání je od počátku přesvědčením založeným na faktu reálné události. Není to mýtus ani halucinace nebo nějaká fantazie, ani výmysl prvních křesťanů.

Zmrtvýchvstání tedy rozhodně není „výtvorem víry“. Naopak, setkání se zmrtvýchvstalým Kristem se stalo základem víry prvních křesťanů. Proto svatý Pavel píše korintským křesťanům, kteří měli o zmrtvýchvstání pochybnosti, velmi energicky: „A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je naše víra.“ (1 Kor 15,14) Ježíšovo zmrtvýchvstání je ústředním bodem nejen hlásání víry, ale i vrcholem dějin potvrzujícím nový velikonoční vztah mezi Bohem a námi. Teprve zmrtvýchvstání je rozhodujícím momentem pro pochopení Božího zjevení v Ježíši Kristu, celého jeho života, činnosti a poslání. A zmrtvýchvstalý Kristus na každého z nás čeká na cestách našeho života. Právě tam se s ním můžeme setkat. S Ježíšem, který dává pokoj. I biskup ve jménu Krista říká: „Pokoj vám.“

Naplnění slov „pokoj vám“ (šálóm) stále nově objevujeme. Řekl bych, že jejich význam objevujeme právě uprostřed všech možných nejistot. Nejistot, které se týkají rodiny, společnosti, pandemie, všeho, co vnímáme, že nás ohrožuje a staví proti Bohu. A právě do našich každodenních obav a nejistot zaznívá velikonoční poselství, že Ježíš zvítězil. Proto se nebojme. Jeho vítězství sice ještě není v mnoha ohledech zřejmé, ale už nyní je zde přítomné.

S Ježíšem, kterého vede Duch Svatý, přichází pokoj. Také s těmi, kteří jsou vedeni Duchem Svatým, přichází pokoj, jistota, stabilita. V nejistém světě a ve všem, co je v něm hříchem pokažené, bychom my, jako jeho učedníci, měli být těmi, kteří budou zaručovat stabilitu, kteří budou pramenem naděje pro náš reálný, nikoliv vysněný svět. Jsme těmi, kterým sám Pán Ježíš říká: „Pokoj vám!“ „Nebojte se!“ „Já jsem s vámi!“ Ať nás tato radostná jistota vede k životnímu postoji Panny Marie, abychom s ní osobně řekli Bohu: „Zde jsem.“

Rozlučme se s myšlenkou, že na všechno v životě budeme tak připraveni, že nás nic nepřekvapí. Naopak. Posilněme v sobě jistotu, že pokud přijmeme poslání být svědky Božího království vždy a všude tam, kde žijeme, on bude s námi. „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“ (Mt 28,20) Ať tato jistota majáku nad rozbouřenými vodami, jistota pevného bodu, kterým lze pohnout zeměkouli, proměňuje – stejně jako kdysi u apoštolů – naše nejistoty v radostnou důvěru.

Ježíš nás vybízí k tomu, abychom ve svém náboženském životě neulpěli na povrchu, ale byli jeho učedníky v tom podstatném – abychom mu ve všech okolnostech doby věřili a abychom se s ním v síle Ducha Svatého vydali Bohu Otci i druhým lidem. A k tomu nám dává sám sebe jako pokrm obsahující potřebnou energii. Eucharistií přijímáme účast na jeho poslání (a to i tehdy, když v čase nouze přijímáme jen svojí touhou).

O Velikonocích má být upevněna naše víra. A ta, i když je osobní, nikdy není jen soukromou záležitostí. Křesťany jsme se stali pro druhé. Společně s nimi žijeme víru a jdeme ke Kristu. Když si otevřeme Skutky apoštolů, můžeme se v určitém idealizovaném pohledu dočíst o tom, jak žilo první společenství církve. Tito věřící si silně uvědomovali, že patří

k sobě, že tvoří jednu rodinu (4,32), vnímali potřeby druhých věřících – nikdo neměl nouzi (srv. 2,45; 4,34), „vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se“ (srv. 2,42), pobývali v chrámě, společně chválili Boha. (srv. 2,46-47) Nutno dodat, že „nejen“. Jistě měli své rodiny, svá zaměstnání, přání, obavy, své slabosti apod.

A jak se na tyto křesťany díval svět?

Je to možná překvapující, ale „byli všemu lidu milí“. (srv. 2,47) I když to samozřejmě neznamená, že každý a každému. Není to vyjádření i naší touhy?

Víru, kterou jsme přijali od Boha jako dar a se kterou jsme se setkali u rodičů nebo u jiných lidí, máme prožívat společně. Co to znamená? Že si máme navzájem pomáhat podle svých schopností, vzájemně se povzbuzovat k životu z víry, dělit se s druhými o svoje osobní zkušenosti s Bohem, svědčit o jeho kráse a dobrotě, společně se modlit a dělat to, co máme. A hlavně se nebát.

Jak je v této velikonoční době možné vstoupit do rozhovoru s Bohem, do modlitby?

Způsobů je mnoho a každý máme „své vyzkoušené“. Přesto chci nabídnout další.

Ve čtrnácti zastaveních postní pobožnosti křížové cesty jsme před časem prožívali události spojené s Ježíšovým odsouzením, utrpením a smrtí na kříži. Ve čtrnácti zastaveních velikonoční pobožnosti Cesty světla, která byla poprvé oficiálně slavena v římských katakombách v roce 1990, můžeme vstoupit do fascinujících a radostných událostí následujících po Ježíšově zmrtevýchvstání a připojit se k těm, kteří jsou ohromeni hloubkou a smyslem všeho, co se začalo odvíjet od onoho velikonočního rána, kdy ženy našly prázdný hrob. Zároveň jsme pozváni, abychom spolu s apoštoly a dalšími lidmi uznali Ježíše Krista za svého Pána a Boha.

Milé sestry, milí bratři, přijměte následující texty, které jsem před časem napsal pro Cestu světla ve Slavkovicích, jako povzbuzení na cestě, po které jsme se okamžikem křtu vydali.

V těchto dnech vás více než jindy provázím denně v modlitbách a slovy Ježíše Krista říkám: Pokoj vám! Nebojte se!

Ze srdce žehná

Váš biskup Vojtěch

V Brně 8. dubna 2020